

II

(Komunikaty)

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

KOMUNIKAT KOMISJI

Szósta zmiana tymczasowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 oraz zmiana załącznika do komunikatu Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych

(2021/C 473/01)

1. WPROWADZENIE

1. W dniu 19 marca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19”⁽¹⁾ („tymczasowe ramy”). W dniu 3 kwietnia 2020 r. po raz pierwszy przyjęła zmiany tego komunikatu, aby umożliwić pomoc, która mogłaby przyspieszyć badania nad produktami służącymi zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz ich testowanie i produkcję, a także aby chronić miejsca pracy i w większym stopniu wspomóc gospodarkę podczas obecnego kryzysu⁽²⁾. W dniu 8 maja 2020 r. przyjęła drugie zmiany, aby jeszcze bardziej ułatwić przedsiębiorstwom dotkniętym kryzysem dostęp do kapitału i płynności⁽³⁾. W dniu 29 czerwca 2020 r. przyjęła trzecie zmiany, aby dalej wspierać mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa i start-upy oraz aby pobudzić inwestycje prywatne⁽⁴⁾. W dniu 13 października 2020 r. przyjęła czwarte zmiany, aby przedłużyć okres stosowania tymczasowych ram prawnych oraz umożliwić pomoc obejmującą niepokryte koszty stałe przedsiębiorstw dotkniętych kryzysem⁽⁵⁾. W dniu 28 stycznia 2021 r. przyjęła piąte zmiany, aby przedłużyć okres stosowania tymczasowych ram prawnych oraz dostosować określone w nich pułapy pomocy, a także aby umożliwić przekształcenie instrumentów zwrotnych w dotacje bezpośrednie z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków⁽⁶⁾.
2. Celem tymczasowych ram jest zapewnienie odpowiedniej równowagi między pozytywnymi skutkami środków pomocy przyznawanych przedsiębiorstwom a ewentualnymi negatywnymi skutkami dla konkurencji i wymiany handlowej na rynku wewnętrznym. Kontrola pomocy państwa stosowana w ukierunkowany i proporcjonalny sposób służy temu, aby krajowe środki wsparcia skutecznie pomagały zainteresowanym przedsiębiorstwom w czasie pandemii COVID-19, przy równoczesnym ograniczeniu nadmiernych zakłóceń na rynku wewnętrznym, utrzymaniu integralności tego rynku i zapewnieniu równych warunków działania. Dzięki temu można podtrzymać ciągłość działalności gospodarczej podczas pandemii COVID-19 i zapewnić gospodarce silny fundament do podźwignięcia się z kryzysu, a równocześnie przyspieszyć tempo koniecznej zielonej i cyfrowej transformacji, zgodnie z prawem Unii i jej celami.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji z dnia 19 marca 2020 r., C(2020) 1863 (Dz.U. C 91 I z 20.3.2020, s. 1).

⁽²⁾ Komunikat Komisji z dnia 3 kwietnia 2020 r., C(2020) 2215 (Dz.U. C 112 I z 4.4.2020, s. 1).

⁽³⁾ Komunikat Komisji z dnia 8 maja 2020 r., C(2020) 3156 (Dz.U. C 164 z 13.5.2020, s. 3).

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji z dnia 29 czerwca 2020 r., C(2020) 4509 (Dz.U. C 218 z 2.7.2020, s. 3).

⁽⁵⁾ Komunikat Komisji z dnia 13 października 2020 r., C(2020) 7127 (Dz.U. C 340 I z 13.10.2020, s. 1).

⁽⁶⁾ Komunikat Komisji z dnia 28 stycznia 2021 r., C(2021) 564 (Dz.U. C 34 z 1.2.2021, s. 6).

3. Należy przedłużyć okres obowiązywania środków określonych w tymczasowych ramach do dnia 30 czerwca 2022 r.; dostosować pułapy pomocy w przypadku środka dotyczącego niepokrytych kosztów stałych, tak aby zaradzić przedłużającym się skutkom gospodarczym trwającego kryzysu; umożliwić udzielanie wsparcia na inwestycje służące trwałej odbudowie i wsparcia wypłacalności; a także doprecyzować i zmienić warunki dotyczące pewnych tymczasowych środków pomocy państwa, które Komisja uznaje za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w kontekście poważnych zakłóceń występujących w gospodarkach wszystkich państw członkowskich wskutek pandemii COVID-19. Należy ponadto przedłużyć usunięcie wykazu państw o ryzyku zbywalnym zawartego w załączniku do komunikatu Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych („komunikat w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych”) (⁷).
4. Po pierwsze, Komisja przypomina, że tymczasowe ramy miały wygasnąć w dniu 31 grudnia 2021 r. Przewidziano w nich także, że Komisja, kierując się ważnymi względami ekonomicznymi lub z zakresu polityki konkurencji, dokona przeglądu ram przed dniem 31 grudnia 2021 r.
5. W związku z tym Komisja oceniła, czy nadal istnieje zapotrzebowanie na pomoc udzielaną na podstawie tymczasowych ram, aby podjąć decyzję, czy konieczne jest ich utrzymanie po dniu 31 grudnia 2021 r. W szczególności Komisja uwzględniła następujące czynniki: z jednej strony, rozwój sytuacji gospodarczej w wyjątkowych okolicznościach spowodowanych pandemią COVID-19; z drugiej strony, adekwatność tymczasowych ram jako instrumentu, który pomaga zapewnić skuteczność pomocy w postaci krajowych środków wsparcia dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami pandemii w czasie jej trwania, przy równoczesnym ograniczeniu nadmiernych zakłóceń na rynku wewnętrznym i zapewnieniu równych warunków działania.
6. Zgodnie z prognozą gospodarczą z jesieni 2021 r. (⁸) spodziewany jest wzrost PKB o 5,0 % w 2021 r. i o 4,3 % w 2022 r. – zarówno w Unii, jak i w strefie euro. Przewiduje się, że do końca 2021 r. wielkość produkcji powróci do poziomu sprzed kryzysu (IV kw. 2019 r.). Niepewność i ryzyko towarzyszące prognozom wzrostu pozostają jednak wysokie ze względu na ponowny wzrost liczby zakażeń COVID-19 w niektórych państwach członkowskich, rosnące napięcia w łańcuchach dostaw oraz wzrost cen energii.
7. Państwa członkowskie w dużej mierze wykorzystały możliwości przewidziane w tymczasowych ramach, które są instrumentem przeciwdziałania poważnym zakłóceniom gospodarczym, jak również ułatwienia rozwoju niektórych rodzajów działalności gospodarczej potrzebnych do eliminowania skutków pandemii COVID-19
8. Zważywszy, że tymczasowe ramy okazały się przydatne jako instrument przeciwdziałania gospodarczym skutkom pandemii, a także biorąc pod uwagę informacje zwrotne otrzymane od państw członkowskich, Komisja uważa, że w celu zapewnienia skuteczności pomocy w postaci krajowych środków wsparcia dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami pandemii w czasie jej trwania, przy utrzymaniu integralności rynku wewnętrznego i zapewnieniu równych warunków działania, właściwe jest ograniczone przedłużenie okresu stosowania istniejących środków określonych w tymczasowych ramach do dnia 30 czerwca 2022 r. To ograniczone przedłużenie zapewni również, że przedsiębiorstwa, które nadal odczuwają skutki kryzysu, nie będą musiały zostać nagle pozbawione niezbędnego wsparcia. Umożliwi ono skoordynowane, stopniowe wycofywanie wsparcia w kontekście obserwowanego ożywienia gospodarczego, gdyż niektóre sektory i regiony w różnych państwach członkowskich nadal pozostają w tyle za innymi. Na podstawie obecnie dostępnych informacji Komisja uważa za prawdopodobne, że dodatkowe przedłużenie istniejących rodzajów środków objętych sekcjami 3.1–3.12 nie będzie konieczne po dniu 30 czerwca 2022 r. Dotyczy to w szczególności istniejących środków na rzecz płynności, ponieważ nowe, bardziej perspektywiczne możliwości wsparcia inwestycji służących trwałej odbudowie oraz wsparcia wypłacalności powinny być lepiej dostosowane na etapie odbudowy do potrzeb przedsiębiorstw oraz celów realizowanej polityki, takich jak ograniczanie nadmiernych zakłóceń na rynku wewnętrznym. Komisja będzie jednak w dalszym ciągu uważnie monitorować sytuację i oceniać, czy jakiegokolwiek środki wymagają przedłużenia lub dostosowania, mając na uwadze istotne względy ekonomiczne lub z zakresu polityki konkurencji.

(⁷) Dz.U. C 392 z 19.12.2012, s. 1.

(⁸) Komisja Europejska, Sprawy Gospodarcze i Finansowe: *Prognoza z jesieni 2021 r. (średokresowa)* (listopad 2021 r.).

9. Komisja uważa również za konieczne dostosowanie pułapów pomocy, o których mowa w sekcji 3.1 zgodnie z tym przedłużeniem.
10. Po drugie, biorąc pod uwagę utrzymujący się wpływ pandemii COVID-19 oraz czas, jaki upłynął od przyjęcia tymczasowych ram, Komisja uważa, że konieczne jest zwiększenie pułapów pomocy określonych w sekcji 3.12 umożliwiającej przekazywanie ukierunkowanego wsparcia tym przedsiębiorstwom, które odnotowały znaczny spadek obrotów.
11. Po trzecie, kilka państw członkowskich podkreśliło potrzebę ograniczenia ryzyka niewypłacalności przedsiębiorstw przez ustanowienie dodatkowych możliwości restrukturyzacji zadłużenia i przekształcenia instrumentów zwrotnych w inne formy pomocy (np. dotacje bezpośrednie)⁽⁹⁾. Komisja jest zdania, że aby rozwiać te obawy i ograniczyć ryzyko niewypłacalności przedsiębiorstw, należy umożliwić przekształcanie instrumentów zwrotnych w inne formy pomocy na podstawie sekcji 3.1 i 3.12 tymczasowych ram do dnia 30 czerwca 2023 r., o ile spełnione zostaną warunki określone w mających zastosowanie sekcjach⁽¹⁰⁾. Komisja uważa również, że instrumenty zwrotne przewidziane w sekcji 3.1, 3.3 i 3.12 mogą wymagać restrukturyzacji zgodnie ze zwykłą praktyką ostrożnościową stosowaną przez zaangażowanych pośredników finansowych. Taka restrukturyzacja zostanie uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli zostanie ukończona do dnia 30 czerwca 2023 r. z zachowaniem warunków określonych w niniejszym komunikacie. Restrukturyzacja musi w szczególności spełniać warunki wymienione w odnośnych sekcjach i nie może skutkować zwiększeniem początkowo przyznanych kwot pożyczek⁽¹¹⁾.
12. W niniejszym komunikacie wyjaśniono ponadto, że państwa członkowskie mogą przedłużyć okres obowiązywania gwarancji udzielonych na podstawie sekcji 3.1, 3.2 i 3.12 tymczasowych ram również po wygaśnięciu tych ram, o ile spełnione będą warunki określone w wymienionych sekcjach oraz w sekcji 3.4. Warunki takiego przedłużenia powinny być określone w pierwotnych umowach gwarancyjnych pomiędzy państwem a instytucjami kredytowymi lub finansowymi. Warunki te nie powinny pozostawiać żadnej swobody decyzyjnej organom państwa członkowskiego w momencie przedłużenia okresu obowiązywania gwarancji. Beneficjenci końcowi muszą zostać poinformowani w momencie przyznania finansowania, że mogą zwrócić się o przedłużenie terminu zapadalności tego finansowania, przy czym instytucje kredytowe lub finansowe mogą przyjąć lub odrzucić ten wniosek zgodnie ze swoimi standardowymi zasadami i procedurami⁽¹²⁾.
13. Po czwarte, Komisja uważa, że odbudowa gospodarki Unii będzie w dużej mierze zależała od tempa realizacji programów szczepień oraz od postępu mutacji ewentualnych wariantów wirusa, lecz także od innych nieznanymi czynników, takich jak stan międzynarodowej gospodarki czy zachowania przedsiębiorstw i gospodarstw domowych w zakresie wydatków i inwestycji.
14. Komisja przypomina, że ryzyko spadku inwestycji po kryzysie urzeczywistniło się w Unii w latach następujących po kryzysie z 2008 r. z powodu większego zadłużenia sektora prywatnego. Gdy obecny kryzys się skończy, trudności finansowe, niechęć do podejmowania ryzyka i wolne moce produkcyjne w niektórych sektorach mogą również spowolnić inwestycje przedsiębiorstw, a przez to też długoterminowy wzrost gospodarczy.
15. Na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE właściwe jest zapewnienie państwom członkowskim innych możliwości bezpośredniego wspierania inwestycji w aktywa, a także ustanowienia instrumentu służącego poprawie pozycji kapitałowej przedsiębiorstw europejskich przez dodanie nowej sekcji dotyczącej wsparcia inwestycji na rzecz trwałej odbudowy oraz nowej sekcji dotyczącej wsparcia wypłacalności. Jednocześnie Komisja uważa za konieczne stosowanie przez pewien czas większej elastyczności w odniesieniu do wymogu indywidualnego zgłoszenia w przypadku programów, które są objęte już istniejącymi wytycznymi i które mają szczególne znaczenie dla odbudowy.

⁽⁹⁾ Zob. również Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego: „Zapobieganie dużej liczbie przypadków niewypłacalności przedsiębiorstw i zarządzanie nimi” (*Prevention and management of a large number of corporate insolvencies*), kwiecień 2021 r.

⁽¹⁰⁾ Komisja wyjaśnia, że pkt 9 komunikatu z dnia 13 października 2020 r., C(2020)7127 (Dz.U. C 340 I z 13.10.2020, s. 1), ma zastosowanie również do pomocy przyznanej na podstawie sekcji 3.12 tymczasowych ram.

⁽¹¹⁾ Pozostaje to bez uszczerbku dla istniejących możliwości przyznawania nowej pomocy na podstawie tymczasowych ram, która to pomoc może zostać wykorzystana do spłaty istniejących instrumentów, o ile spełnione są odpowiednie warunki określone w tych ramach. Przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie bierze się pod uwagę pomocy, która została zwrócona przed przyznaniem nowej pomocy lub w momencie jej przyznania.

⁽¹²⁾ Przedłużenie nie powinno prowadzić do wzrostu stopy procentowej ani stawek opłat mających zastosowanie do instrumentu bazowego (np. z powodu obniżenia ratingu beneficjenta końcowego, nawet jeżeli obniżenia dokonano przed wydaniem decyzji w sprawie wniosku o przedłużenie).

16. Z jednej strony wspieranie inwestycji powinno ułatwić rozwój działalności gospodarczej niezbędnej do przywrócenia trwałego, długoterminowego wzrostu gospodarczego, pomóc przezwyciężyć negatywne skutki gospodarcze kryzysu, takie jak pogłębianie się luki inwestycyjnej. Powinno także zapewnić większą odporność gospodarki w dłuższej perspektywie oraz skutecznie ograniczyć ewentualny niekorzystny wpływ na konkurencję i handel.
17. Tego rodzaju wsparcie może również pomóc państwom członkowskim w szczególnym rozwijaniu tych rodzajów działalności gospodarczej, które są niezbędne do osiągnięcia celów zielonej i cyfrowej transformacji, oraz we wspieraniu odbudowy w kierunku bardziej ekologicznej i cyfrowej przyszłości, przy równoczesnym wzmocnieniu odporności i zachowaniu równych warunków działania. Jest ono również istotnym elementem stopniowego wycofywania natychmiastowych krótkoterminowych środków reagowania kryzysowego – głównie dzięki wsparciu płynności finansowej – oraz przejścia na wspieranie bardziej długoterminowej odbudowy gospodarki. Aby osiągnąć zamierzony efekt w postaci przyspieszonych wydatków inwestycyjnych, stosowanie tego środka należy ograniczyć do dnia 31 grudnia 2022 r.
18. Pandemia oraz środki zastosowane przez państwa członkowskie, aby zwalczać rozprzestrzenianie się wirusa wywołującego COVID-19, spowodowały natychmiastowy spadek działalności gospodarczej na niespotykaną dotąd skalę, zwłaszcza w odniesieniu do inwestycji. W świetle tych wyjątkowych okoliczności spowodowanych obecnym kryzysem Komisja uważa, że postanowienia sekcji 3.13 niniejszej zmiany mogą mieć zastosowanie do pomocy przyznanej po dniu 1 lutego 2020 r., o ile spełnione są wszystkie warunki, a w szczególności jeżeli można wykazać istnienie efektu zachęty. Odnośne środki muszą służyć celowi określonymu w sekcji 3.13, a mianowicie muszą stanowić bodziec do wypełnienia luki inwestycyjnej narastającej w gospodarce w wyniku kryzysu.
19. Z drugiej strony wsparcie wypłacalności jest ważne dla rozwoju działalności gospodarczej w wielu różnych sektorach w przypadku przedsiębiorstw, które wskutek kryzysu odnotowują podwyższony wskaźnik zadłużenia. Z uwagi na ogólny wzrost zadłużenia w skali makro państwa członkowskie mogą starać się zapewnić przedsiębiorstwom łatwiejszy dostęp do inwestycji prywatnych w formie kapitału własnego, ograniczając równocześnie ewentualne negatywne skutki dla rynku wewnętrznego. Tego rodzaju wsparcie może znacząco wzmocnić ożywienie gospodarcze. Dłuższy okres stosowania tego rodzaju środka wspierającego wypłacalność jest właściwy ze względu na złożoność takich programów oraz czas potrzebny do ich ustanowienia. W związku z tym okres stosowania tego rodzaju środka powinien zostać przedłużony do dnia 31 grudnia 2023 r.
20. Za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego ⁽¹³⁾ Komisja wspiera państwa członkowskie w opracowywaniu i wdrażaniu reform mających na celu wypełnienie luki inwestycyjnej, a także przyspieszenie zielonej i cyfrowej transformacji. Państwa członkowskie mogą zwracać się o wsparcie za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego w celu opracowania i wdrożenia środków wspierających wypłacalność.
21. Po piąte, stosowanie tymczasowych ram pokazuje, że istnieje konieczność wprowadzenia dodatkowych wyjaśnień i zmian w niektórych przepisach tych ram, szczególnie w sekcji 1.3, 3.11 i 4 oraz dodania nowych narzędzi w sekcji 3.13 i 3.14.
22. W związku z tym państwa członkowskie mogą rozważyć zmianę istniejących środków pomocy zatwierdzonych przez Komisję na podstawie tymczasowych ram w celu przedłużenia okresu ich stosowania do dnia 30 czerwca 2022 r., umożliwienia restrukturyzacji lub przekształcenia niektórych instrumentów do dnia 30 czerwca 2023 r., wprowadzenia nowych środków wspierających inwestycje na rzecz trwałej odbudowy do dnia 31 grudnia 2022 r. lub nowych środków zapewniających wsparcie wypłacalności do dnia 31 grudnia 2023 r. Państwa członkowskie mogą przewidzieć również zwiększenie budżetu istniejących środków zatwierdzonych w kontekście sekcji 3.12 lub wprowadzenie innych zmian w celu dostosowania tych środków do przepisów tymczasowych ram, zmienionych niniejszym komunikatem. Może to również obejmować specjalne dostosowanie nowych lub istniejących środków pomocy kierowanych do sektorów, które zostały szczególnie dotknięte kryzysem w określonych państwach członkowskich, w granicach wyznaczonych przez zmienione ramy.
23. Państwa członkowskie, które planują przedłużyć obowiązywanie istniejących programów lub je zmienić, proszone są o zgłoszenie wykazu wszystkich istniejących środków pomocy, w przypadku których przewidują modyfikacje, oraz o dostarczenie niezbędnych informacji wymienionych w załączniku do niniejszego komunikatu. Pozwoli to Komisji na przyjęcie jednej decyzji obejmującej zgłoszone środki zamieszczone w wykazie.

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego, Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1.

24. Komisja uważa ponadto, że należy kontynuować stosowanie przepisów komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych także po 2021 r., tak aby umożliwić skoordynowane przejście na zwykłą praktykę rynkową lub przyjęcie – w razie konieczności – szczególnych programów zgodnie z obowiązującymi przepisami. W związku z tym Komisja przedłużyła tymczasowe usunięcie wszystkich państw z wykazu państw o ryzyku zbywalnym, określonego w załączniku do komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, do dnia 31 marca 2022 r.
25. Komunikat w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych stanowi, że ryzyko zbywalne nie może być objęte ubezpieczeniem kredytów eksportowych wspieranym przez państwa członkowskie. W związku z pandemią COVID-19 Komisja stwierdziła w marcu 2020 r. ogólny brak wystarczającej zdolności sektora prywatnego do ubezpieczenia krótkoterminowych kredytów eksportowych i uznała, że wszelkie ryzyko handlowe i polityczne związane z wywozem do państw wymienionych w załączniku do wyżej wymienionego komunikatu jest tymczasowo niezbywalne do dnia 31 grudnia 2020 r. ⁽¹⁴⁾ W swoich komunikatach z dnia 13 października 2020 r. i 28 stycznia 2021 r. Komisja przedłużyła obowiązywanie tego tymczasowego wyjątku odpowiednio do dnia 30 czerwca 2021 r. i 31 grudnia 2021 r. Obecny komunikat w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych wygaśnie z dniem 31 grudnia 2021 r. i zostanie zastąpiony nowym komunikatem, w którym nadal uwzględnione będzie kryterium ryzyka niezbywalnego.
26. W związku z utrzymującymi się trudnościami spowodowanymi pandemią COVID-19 oraz zgodnie z pkt 35 i 36 komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych Komisja przeprowadziła konsultacje publiczne, aby ocenić dostępność ubezpieczeń krótkoterminowych kredytów eksportowych w celu ustalenia, czy obecna sytuacja na rynku może uzasadniać przedłużenie usunięcia wszystkich państw z listy państw o ryzyku zbywalnym, zawartej w załączniku do komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, na okres po dniu 31 grudnia 2021 r.
27. Uwzględniając wynik konsultacji publicznych oraz ogólne oznaki utrzymującego się zaburzającego wpływu COVID-19 na całą gospodarkę Unii, Komisja jest zdania, że przedłużenie tego usunięcia o kolejne trzy miesiące jest odpowiednim rozwiązaniem pozwalającym na sprawne funkcjonowanie do momentu ponownego uznania wszystkich państw wymienionych w załączniku za państwa o ryzyku zbywalnym, począwszy od dnia 1 kwietnia 2022 r. Dowody przedstawione w trakcie konsultacji przez prywatnych ubezpieczycieli oraz szereg państw członkowskich wskazują, że prywatni ubezpieczyciele zaczęli oferować ochronę ubezpieczeniową dla eksporterów działających na większości odnośnych rynków. Jednocześnie inne informacje zwrotne świadczą o istnieniu sytuacji, w której zdolności rynkowe są wciąż niewystarczające do pokrycia całości ekonomicznie uzasadnionego ryzyka związanego z wywozem do państw ujętych w wykazie państw o ryzyku zbywalnym w załączniku do komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych. W tych okolicznościach Komisja będzie więc nadal uznawać wszystkie ryzyka handlowe i polityczne związane z wywozem do państw wymienionych w załączniku do tego komunikatu za tymczasowo niezbywalne do dnia 31 marca 2022 r. – to przedłużenie służy zapewnieniu płynnego przejścia do zwykłej praktyki rynkowej lub przyjęcia w razie potrzeby szczególnych programów na mocy obowiązujących przepisów.

2. Zmiany w tymczasowych ramach

28. Poniższe zmiany w tymczasowych ramach środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 zaczną obowiązywać od dnia 18 listopada 2021 r.
29. Dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„Komisja uznaje, że pandemia COVID-19 oraz środki zastosowane w celu jej powstrzymania stworzyły wyjątkowe okoliczności dla wielu przedsiębiorstw. W tej wyjątkowej sytuacji i w zależności od indywidualnego przypadku Komisja wyjaśnia, że może być uzasadnione, aby wkład własny w rozumieniu pkt 62–64 Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (*) (»wytyczne dotyczące ratowania i restrukturyzacji«) utrzymywał się poniżej 50 % kosztów restrukturyzacji, o ile pozostają one znaczące i obejmują dodatkowe nowe finansowanie na warunkach rynkowych. Wyjątkowy i nieprzewidywalny charakter obecnej sytuacji może również dopuszczać wyjątki od zasady »pierwszy i ostatni raz«, na podstawie pkt 72 lit. c) wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji, jeżeli ponowne trudności wynikają z pandemii COVID-19 i wywołanego przez nią pogorszenia koniunktury gospodarczej, tzn. jeżeli dane przedsiębiorstwo znalazło się w trudnej sytuacji wskutek pandemii COVID-19 i wynikającego z niej pogorszenia koniunktury gospodarczej. W celu uniknięcia wątpliwości należy zauważyć, że zastosowanie nadal mają pozostałe przepisy wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji, a w szczególności konieczność opracowania planu restrukturyzacji, przywrócenie długoterminowej rentowności i podział obciążenia.”.

(*) Komunikat Komisji (Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Komunikat Komisji zmieniający załącznik do komunikatu Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, Dz.U. C 101 I z 28.3.2020, s. 1.

30. Przepis 19 do pkt 22 lit. a. otrzymuje brzmienie:

31. „(*) Przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie bierze się pod uwagę pomocy przyznanej na podstawie programów zatwierdzonych w oparciu o niniejszą sekcję i zwróconej przed przyznaniem nowej pomocy na podstawie niniejszej sekcji.”.

32. Pkt 22 lit. a. otrzymuje brzmienie:

„a. łączna kwota pomocy nie przekracza w żadnym momencie 2,3 mln EUR na przedsiębiorstwo (*). Pomoc można przyznawać w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności bądź w innych formach, takich jak zaliczki zwrotne, gwarancje, pożyczki i kapitał własny, pod warunkiem że łączna wartość nominalna takich środków pozostanie poniżej całkowitego pułapu wynoszącego 2,3 mln EUR na przedsiębiorstwo; wszystkie dane liczbowe muszą zostać podane w kwotach brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat;

(*) Przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie bierze się pod uwagę pomocy przyznanej na podstawie programów zatwierdzonych w oparciu o niniejszą sekcję i zwróconej przed przyznaniem nowej pomocy.”.

33. Pkt 22 lit. d. otrzymuje brzmienie:

„d. pomoc przyznaje się nie później niż dnia 30 czerwca 2022 r. (*);

(*) Jeżeli pomoc przyznawana jest w formie korzyści podatkowej, korzyść taka może dotyczyć wyłącznie zobowiązania podatkowego, które powstało do dnia 30 czerwca 2022 r. włącznie.”.

34. Pkt 23 lit. a. otrzymuje brzmienie:

„a. całkowita pomoc nie przekracza w żadnym momencie 345 000 EUR na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury (*) lub 290 000 EUR na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych (**); (***) pomoc można przyznawać w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności bądź w innych formach, takich jak zaliczki zwrotne, pożyczki i kapitał własny, pod warunkiem że łączna wartość nominalna takich środków nie przekracza całkowitego pułapu wynoszącego 345 000 EUR lub 290 000 EUR na przedsiębiorstwo; wszystkie dane liczbowe muszą zostać podane w kwotach brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat;

(*) W rozumieniu art. 2 pkt 1 rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 45).

(**) W rozumieniu art. 2 pkt 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1).

(***) Przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie bierze się pod uwagę pomocy przyznanej na podstawie programów zatwierdzonych w oparciu o niniejszą sekcję i zwróconej przed przyznaniem nowej pomocy.”.

35. Pkt 23a otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w kilku sektorach, do których zastosowanie mają różne kwoty maksymalne zgodnie z pkt 22 lit. a. i pkt 23 lit. a., dane państwo członkowskie zapewnia, za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielną księgowość, aby odnośny pułap był przestrzegany w przypadku każdej z tych działalności i by nie została przekroczona łączna maksymalna kwota wynosząca 2,3 mln EUR na przedsiębiorstwo. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w sektorach objętych pkt 23 lit. a., nie powinna zostać przekroczona łączna maksymalna kwota wynosząca 345 000 EUR na przedsiębiorstwo.”.

36. Przepis 27 do pkt 23 otrzymuje brzmienie:

„(*) Przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie bierze się pod uwagę pomocy przyznanej na podstawie programów zatwierdzonych w oparciu o niniejszą sekcję i zwróconej przed przyznaniem nowej pomocy na podstawie niniejszej sekcji.”.

37. Pkt 23b otrzymuje brzmienie:

„23b. Środki przyznane na podstawie niniejszego komunikatu w formie zaliczek zwrotnych, gwarancji, pożyczek lub innych instrumentów zwrotnych mogą zostać przekształcone w inne formy pomocy, takie jak dotacje, pod warunkiem że przekształcenie nastąpi najpóźniej do dnia 30 czerwca 2023 r. i spełnione są warunki określone w niniejszej sekcji.”.

38. Pkt 25 lit. c. otrzymuje brzmienie:

„c. gwarancja zostaje udzielona najpóźniej dnia 30 czerwca 2022 r.”.

39. Formuła wprowadzająca w pkt 25 lit. d. otrzymuje brzmienie:

„d. w przypadku pożyczek, których termin zapadalności wypada po dniu 30 czerwca 2022 r., całkowita kwota pożyczek na jednego beneficjenta nie może przekraczać.”.

40. Pkt 25 lit. e. otrzymuje brzmienie:

„e. w przypadku pożyczek, których termin zapadalności przypada najpóźniej w dniu 30 czerwca 2022 r., kwota główna pożyczki może być wyższa od kwoty określonej w pkt 25 lit. d., jeżeli istnieje odpowiednie uzasadnienie przekazane Komisji przez państwo członkowskie i pod warunkiem zagwarantowania proporcjonalności pomocy i wykazania tego faktu Komisji przez państwo członkowskie.”.

41. Pkt 27 lit. c. otrzymuje brzmienie:

„c. umowy pożyczki są podpisywane najpóźniej do dnia 30 czerwca 2022 r. i są ograniczone do maksymalnie sześciu lat, o ile nie zostaną dostosowane zgodnie z pkt 27 lit. b.”.

42. Formuła wprowadzająca w pkt 27 lit. d. otrzymuje brzmienie:

„d. w przypadku pożyczek, których termin zapadalności wypada po dniu 30 czerwca 2022 r., całkowita kwota pożyczek na jednego beneficjenta nie może przekraczać.”.

43. Pkt 27 lit. e. otrzymuje brzmienie:

„e. w przypadku pożyczek, których termin zapadalności przypada najpóźniej w dniu 30 czerwca 2022 r., kwota główna pożyczki może być wyższa od kwoty określonej w pkt 27 lit. d., jeżeli istnieje odpowiednie uzasadnienie przekazane Komisji przez państwo członkowskie i pod warunkiem zagwarantowania proporcjonalności pomocy i wykazania tego faktu Komisji przez państwo członkowskie.”.

44. Dodaje się pkt 27b w brzmieniu:

„27b. Komisja uważa, że w przypadku gdy instrumenty zwrotne przyznane na podstawie niniejszej sekcji, sekcji 3.1 lub 3.12 wymagają restrukturyzacji, będzie ona zgodna z rynkiem wewnętrznym, o ile: (i) będzie oparta na rzetelnej analizie ekonomicznej sytuacji w danym przypadku przeprowadzonej w ramach zwykłych praktyk ostrożnościowych; (ii) będzie spełniała warunki określone w odnośnej sekcji, szczególnie jeśli chodzi o minimalne marże ryzyka kredytowego i maksymalny okres, a także wymogi określone w sekcji 3.4 (w stosownych przypadkach); (iii) nie będzie skutkowałą zwiększeniem początkowo przyznanej kwoty pożyczki oraz (iv) taka restrukturyzacja zostanie przeprowadzona do dnia 30 czerwca 2023 r.”.

45. Pkt 33 otrzymuje brzmienie:

„33. W tym kontekście Komisja uznaje wszystkie rodzaje ryzyka handlowego i politycznego związanego z wywozem do państw wymienionych w załączniku do komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych za tymczasowo niezbywalne do dnia 31 marca 2022 r.”.

46. Pkt 35 lit. a. otrzymuje brzmienie:

„a. pomoc przyznaje się w formie dotacji bezpośrednich, zaliczek zwrotnych lub korzyści podatkowych do dnia 30 czerwca 2022 r.”.

47. Pkt 37 lit. b. otrzymuje brzmienie:

„b. pomoc przyznaje się w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych albo zaliczek zwrotnych do dnia 30 czerwca 2022 r.”.

48. Pkt 39 lit. b. otrzymuje brzmienie:

„b. pomoc przyznaje się w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych albo zaliczek zwrotnych do dnia 30 czerwca 2022 r.”.

49. Pkt 41 otrzymuje brzmienie:

„41. Komisja uzna za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE te programy pomocy, które polegają na tymczasowych odroczeniach płatności podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne i które mają zastosowanie do przedsiębiorstw (w tym osób samozatrudnionych) szczególnie dotkniętych przez pandemię COVID-19, na przykład funkcjonujących w określonych sektorach lub regionach, czy też będących przedsiębiorstwami określonej wielkości. Dotyczy to również środków przewidzianych w odniesieniu do obowiązków podatkowych i obowiązków w zakresie zabezpieczenia społecznego, a mających na celu złagodzenie ograniczeń płynności, z jakimi borykają się beneficjenci, w tym m.in. odroczenia płatności ratalnych, łatwiejszego dostępu do planów spłaty należności podatkowych i przyznawania okresów bezodsetkowych, zawieszenia windykacji należności podatkowych oraz przyspieszonego zwrotu podatku. Pomoc należy przyznać przed dniem 30 czerwca 2022 r., a termin odroczenia nie może przypadać później niż dnia 30 czerwca 2023 r.”.

50. Pkt 43 lit. c. otrzymuje brzmienie:

„c. indywidualna pomoc w ramach programu subsydiowania wynagrodzeń jest przyznawana nie później niż do dnia 30 czerwca 2022 r. na rzecz pracowników, którzy w przeciwnym wypadku zostaliby zwolnieni w konsekwencji zawieszenia lub ograniczenia działalności gospodarczej z powodu pandemii COVID-19 (lub na rzecz osób samozatrudnionych, których działalność gospodarcza ucierpiała z powodu pandemii COVID-19), i pod warunkiem że objęci nim pracownicy pozostaną stale zatrudnieni przez cały okres, na jaki przyznano pomoc (lub pod warunkiem że odpowiednia działalność gospodarcza osoby samozatrudnionej zostanie utrzymana przez cały okres, na jaki przyznano pomoc);”.

51. Pkt 48 otrzymuje brzmienie:

„48. Środki służące dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 przyznaje się najpóźniej do dnia 30 czerwca 2022 r.”.

52. Dodaje się pkt 77a w brzmieniu:

„77a. Na zasadzie odstępstwa od powyższego zakaz dokonywania nieobowiązkowych płatności kuponowych nie ma zastosowania do:

- a. hybrydowych instrumentów kapitałowych wyemitowanych w tym samym czasie (*) co hybrydowe instrumenty kapitałowe stosowane w związku z COVID-19, o takim samym poziomie podporządkowania i o kuponie wyższym o nie więcej niż 150 punktów bazowych od kuponu tych instrumentów. Ponadto hybrydowe instrumenty kapitałowe stosowane w związku z COVID-19 powinny stanowić ponad 20 % całkowitej emisji instrumentów hybrydowych (**);
- b. hybrydowych instrumentów kapitałowych wyemitowanych po ewentualnym dokapitalizowaniu w związku z COVID-19, pod warunkiem że wpływy z tych instrumentów są wykorzystywane wyłącznie do spłaty instrumentów służących dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 lub hybrydowych instrumentów kapitałowych wyemitowanych zgodnie z niniejszym pkt 77a; oraz
- c. hybrydowych instrumentów kapitałowych stosowanych w związku z COVID-19, ilekroć są one sprzedawane przez państwo prywatnym inwestorom (tzn. innym niż organy publiczne) po cenie równej lub wyższej od wartości nominalnej instrumentu hybrydowego powiększonej o należne niewypłacone kupony, w tym odsetki składane.

W każdym przypadku nieobowiązkowe płatności kuponowe z tytułu hybrydowych instrumentów kapitałowych stosowanych w związku z COVID-19 są dokonywane przed dokonaniem wszelkich odpowiednich płatności kuponowych z tytułu hybrydowych instrumentów kapitałowych, które korzystają ze zniesienia zakazu dokonywania nieobowiązkowych płatności kuponowych na podstawie niniejszego punktu, lub w momencie ich dokonania.

Bez uszczerbku dla opcji spłaty określonych w lit. b., w przypadku częściowej lub pełnej spłaty hybrydowych instrumentów kapitałowych, które korzystają ze zniesienia zakazu dokonywania nieobowiązkowych płatności kuponowych na podstawie niniejszego punktu, beneficjent: (i) spłaca co najmniej taką samą kwotę z tytułu hybrydowych instrumentów kapitałowych stosowanych w związku z COVID-19 (**); lub (ii) emituje nowe hybrydowe instrumenty kapitałowe w co najmniej takiej samej wysokości; lub (iii) jeżeli ani (i) ani (ii) nie zostaną zrealizowane w ciągu sześciu miesięcy od dnia częściowej lub pełnej spłaty hybrydowych instrumentów kapitałowych, podwyższa, z mocą wsteczną od terminu spłaty hybrydowego instrumentu kapitałowego, wynagrodzenie z tytułu niespłaconych hybrydowych instrumentów kapitałowych stosowanych w związku z COVID-19. W tym ostatnim przypadku podwyższenie wynagrodzenia oblicza się jako maksymalną progresję (****), jaką można zastosować przez cały okres zapadalności spłaconych hybrydowych instrumentów kapitałowych w stosunku do kwoty nominalnej takiego instrumentu (*****), przy minimalnej wartości wynoszącej 100 punktów bazowych. Ponadto w przypadku częściowej spłaty hybrydowych instrumentów kapitałowych stosowanych w związku z COVID-19 lub w przypadku emisji nowych hybrydowych instrumentów kapitałowych kwota nominalna, do której stosuje się to podwyższenie wynagrodzenia, zostaje odpowiednio obniżona.

Niniejsze odstępstwo będzie miało zastosowanie do wszystkich wymienionych wyżej hybrydowych instrumentów kapitałowych wyemitowanych od dnia 18 listopada 2021 r., także tych, które wyemitowano w ramach zatwierdzonych przez Komisję i przyznanych przed tą datą środków służących dokapitalizowaniu w związku z COVID-19.

- (*) Do celów niniejszego punktu hybrydowe instrumenty kapitałowe wyemitowane do sześciu miesięcy po emisji hybrydowych instrumentów kapitałowych stosowanych w związku z COVID-19 uznaje się za wyemitowane w tym samym czasie co te instrumenty.
- (**) Takie hybrydowe instrumenty kapitałowe uwzględnia się w ocenie na podstawie pkt 54.
- (***) Do wysokości łącznej kwoty istniejących hybrydowych instrumentów kapitałowych stosowanych w związku z COVID-19.
- (****) Różnica między określoną w umowie maksymalną i minimalną nominalną stopą procentową w całym okresie obowiązywania instrumentów hybrydowych.
- (*****) Jeżeli beneficjent spłaca kilka transz hybrydowych instrumentów kapitałowych o różnych stopach procentowych, warunek ten musi być stosowany do każdej transzy niezależnie.”.

53. Pkt 87 lit. a. otrzymuje brzmienie:

„a. pomoc zostaje przyznana nie później niż dnia 30 czerwca 2022 r. i obejmuje niepokryte koszty stałe poniesione w okresie od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 30 czerwca 2022 r., w tym koszty poniesione w części tego okresu (»okres kwalifikowalny«);”.

54. Przepis 75 do pkt 87 lit. b. otrzymuje brzmienie:

„(*) Okresem odniesienia jest okres w 2019 r., niezależnie od tego, czy okres kwalifikowalny przypada w 2020 r., 2021 r. czy 2022 r.”.

55. Pkt 87 lit. d. otrzymuje brzmienie:

„d. łączna kwota pomocy nie może przekraczać 12 mln EUR na przedsiębiorstwo (*). Pomoc można przyznawać w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności bądź w innych formach, takich jak zaliczki zwrotne, gwarancje, pożyczki i kapitał własny, pod warunkiem że łączna wartość nominalna takich środków pozostanie poniżej całkowitego pułapu wynoszącego 12 mln EUR na przedsiębiorstwo; wszystkie dane liczbowe muszą zostać podane w kwotach brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat;

(*) Przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie bierze się pod uwagę pomocy przyznanej na podstawie programów zatwierdzonych w oparciu o niniejszą sekcję i zwróconej przed przyznaniem nowej pomocy na podstawie niniejszej sekcji.”.

56. Dodaje się pkt 87a w brzmieniu:

„87a. Środki przyznane na podstawie niniejszego komunikatu w formie zaliczek zwrotnych, gwarancji, pożyczek lub innych instrumentów zwrotnych mogą zostać przekształcone w inne formy pomocy, takie jak dotacje, pod warunkiem że przekształcenie nastąpi najpóźniej do dnia 30 czerwca 2023 r. i spełnione są warunki określone w niniejszej sekcji.”.

57. Dodaje się sekcję w brzmieniu:

„3.13 Wsparcie na inwestycje na rzecz trwałej odbudowy

88. Państwa członkowskie mogą rozważyć wsparcie inwestycji prywatnych jako bodziec do wypełnienia luki inwestycyjnej narastającej w gospodarce w wyniku kryzysu. Tego rodzaju bodziec mógłby ułatwiać rozwój niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych.

89. Komisja uzna takie środki za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, o ile spełnione zostaną poniższe warunki:

- a. pomoc jest przyznawana na podstawie programu. Maksymalna kwota pomocy indywidualnej, która może zostać przyznana na przedsiębiorstwo, co do zasady nie przekracza 1 % całkowitego budżetu przeznaczonego na taki program, z wyjątkiem sytuacji, które zostaną należycie uzasadnione przez dane państwo członkowskie;

- b. koszty kwalifikowalne mogą obejmować jedynie koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne. Koszty związane z zakupem gruntów można uwzględnić tylko w takim zakresie, w jakim stanowią one część inwestycji w produkcję towarów lub świadczenie usług. Do pomocy nie kwalifikują się inwestycje finansowe;
- c. państwa członkowskie mogą ograniczyć zakres pomocy do inwestycji wspierających określone obszary gospodarcze o szczególnym znaczeniu dla ożywienia gospodarczego. Tego rodzaju ograniczenia muszą być jednak zdefiniowane szeroko i mogą nie prowadzić do sztucznego zawężania zakresu kwalifikowalnych inwestycji lub potencjalnych beneficjentów, wskutek czego pomoc byłaby skierowana jedynie do niewielkiej liczby przedsiębiorstw;
- d. intensywność pomocy nie może przekraczać 15 % kosztów kwalifikowalnych. Niemniej jednak:
- w przypadku inwestycji realizowanych przez małe przedsiębiorstwa (*) intensywność pomocy może zostać zwiększona o 20 punktów procentowych;
 - w przypadku inwestycji realizowanych przez inne MŚP (**) intensywność pomocy może zostać zwiększona o 10 punktów procentowych; lub
 - w przypadku inwestycji na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 14 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych, z wyłączeniem art. 14 ust. 14 tego rozporządzenia, intensywność pomocy może zostać powiększona o intensywność pomocy określoną w mapie pomocy regionalnej obowiązującej na danym obszarze w momencie przyznania pomocy;
- e. łączna kwota pomocy przyznanej na podstawie niniejszej sekcji nie może przekroczyć 10 mln EUR na przedsiębiorstwo w ujęciu nominalnym, niezależnie od konkretnego instrumentu pomocy. Na obszarach objętych pomocą całkowita pomoc przyznana na podstawie niniejszej sekcji na przedsiębiorstwo nie może jednak przekroczyć maksymalnej kwoty pomocy obliczonej zgodnie z art. 14 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych – z wyłączeniem art. 14 ust. 14 tego rozporządzenia i z uwzględnieniem obowiązujących map pomocy regionalnej – powiększonej o 10 mln EUR w ujęciu nominalnym, niezależnie od konkretnego instrumentu pomocy;
- f. pomoc może być przyznawana w różnych formach, m.in. w formie bezzwrotnych dotacji, ulg lub odroczeń podatkowych, dopłat do oprocentowania pożyczek, a także gwarancji. W przypadku instrumentów zwrotnych państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość przekształcenia ich na dotacje na określonych wcześniej warunkach i na podstawie określonych wcześniej kryteriów, które należy wyszczególnić w programie i zawrzeć w poszczególnych decyzjach o przyznaniu pomocy. Instrumenty zwrotne, takie jak pożyczki i gwarancje, muszą być ograniczone w czasie do maksymalnie ośmiu lat.
90. W ramach wazenia korzyści wynikających z pomocy oraz jej niekorzystnego wpływu na konkurencję i wymianę handlową Komisja zwróci szczególną uwagę na art. 3 rozporządzenia (UE) 2020/852 w sprawie systematyki, w tym na zasadę »nie czyni poważnych szkód«, lub na inne porównywalne metody. Komisja uważa za mało prawdopodobne, by inwestycje, które poważnie szkodzą celom środowiskowym (***), mogły mieć wystarczające pozytywne skutki, które zrównoważyłyby ich negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową (****).
91. Pomoc na podstawie niniejszej sekcji może być dodawana do podlegającej zgłoszeniu regionalnej pomocy inwestycyjnej i może być kumulowana z innymi rodzajami pomocy na warunkach określonych w pkt 20 niniejszych tymczasowych ram. Całkowita kwota pomocy nie może w żadnym wypadku przekroczyć 100 % kwoty kosztów kwalifikowalnych. Wyklucza się zatem kumulację z innymi instrumentami pomocy, które umożliwiają uzupełnienie luki w finansowaniu.
92. Pomoc na podstawie niniejszej sekcji nie może być przyznawana przedsiębiorstwom, które w dniu 31 grudnia 2019 r. znajdowały się już w trudnej sytuacji (w rozumieniu ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych (*****)). Nie dotyczy to mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw (w rozumieniu załącznika I do ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych), które w dniu 31 grudnia 2019 r. już znajdowały się w trudnej sytuacji, pod warunkiem że nie są one objęte zbiorowym postępowaniem upadłościowym na podstawie prawa krajowego oraz nie otrzymały pomocy na ratowanie (*****) ani pomocy na restrukturyzację (*****).
93. Pomoc na podstawie niniejszej sekcji może być udzielana do dnia 31 grudnia 2022 r. Wyłącza się pomoc na inwestycje, które zrealizowano przed dniem 1 lutego 2020 r.
94. Uznaje się, że pomoc przyznana na podstawie niniejszej sekcji wywołuje efekt zachęty, jeżeli beneficjent złożył pisemny wniosek o przyznanie pomocy do danego państwa członkowskiego przed rozpoczęciem prac nad realizacją inwestycji.

95. Na zasadzie odstępstwa od pkt 94 uznaje się, że środki w formie korzyści podatkowych wywołują efekt zachęty, jeżeli spełnione są następujące warunki:
- środek ustanawia prawo do uzyskania pomocy zgodnie z obiektywnymi kryteriami i bez dodatkowego wydawania zgody przez państwo członkowskie oraz
 - środek został przyjęty i wszedł w życie przed rozpoczęciem prac nad realizacją inwestycji.
96. W przypadku gdy programy wsparcia inwestycji zapewniają pomoc wyłącznie w formie gwarancji lub pożyczek bądź podobnych instrumentów zwrotnych, w drodze odstępstwa od pkt 89 lit. e. całkowita nominalna kwota pomocy nie może przekroczyć 15 mln EUR na przedsiębiorstwo, a w drodze odstępstwa od pkt 89 lit. d. intensywność pomocy nie może przekroczyć 30 % kosztów kwalifikowalnych. W przypadku gdy zastosowanie mają warunki określone w pkt 89 lit. d. ppkt i., ii. lub iii., powyższy limit może zostać podwyższony zgodnie z tymi postanowieniami. Programy, o których mowa w niniejszym punkcie, są zgodne odpowiednio z pkt 25 lit. a., pkt 25 lit. b., pkt 25a zdanie pierwsze i drugie lub pkt 27 lit. a., pkt 27 lit. b. i pkt 27a zdanie pierwsze i drugie. Wyklucza się kumulację z inną pomocą na podstawie niniejszej sekcji. Należy ponadto zapewnić zgodność z pkt 29, 30 i 31. W przypadku gwarancji ich wysokość nie może przekraczać:
- 90 % kwoty głównej pożyczki, jeżeli straty są ponoszone proporcjonalnie i na tych samych warunkach przez instytucję kredytową i państwo; lub
 - 35 % kwoty głównej pożyczki, jeżeli straty są najpierw przypisane państwu, a dopiero potem instytucjom kredytowym (tj. gwarancja z tytułu pierwszej straty); oraz
 - w obu powyższych przypadkach, jeśli wysokość pożyczki zmniejsza się wraz z upływem czasu, na przykład z powodu rozpoczęcia spłaty, kwota gwarantowana musi zostać proporcjonalnie zmniejszona.
97. W celu wsparcia trwałej odbudowy gospodarki państwa członkowskie mogą również rozważyć ustanowienie nowych lub zmianę istniejących programów zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie do projektów środowiskowych lub badawczych, a ściślej z wytycznymi w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią (*****) lub zasadami ramowymi dotyczącymi pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (*****). Komisja uważa, że w świetle celów dotyczących ułatwienia szybkiej odbudowy europejskiej gospodarki państwa członkowskie mogą tymczasowo rozważyć ustanowienie nowych lub zmianę istniejących programów, które umożliwiłyby również objęcie zakresem niniejszych wytycznych większej pomocy indywidualnej, bez konieczności indywidualnego zgłaszania środków. Komisja uzna takie programy pomocy lub zmiany istniejących programów za zgodne z rynkiem wewnętrznym, pod warunkiem że obowiązujące progi dla indywidualnych zgłoszeń zostaną przekroczone o nie więcej niż 50 %, zapewniona zostanie zgodność z pozostałymi postanowieniami obowiązujących wytycznych, decyzja Komisji zatwierdzająca dany środek zostanie podjęta przed dniem 1 stycznia 2023 r., a odnośna pomoc indywidualna zostanie przyznana przed dniem 1 stycznia 2024 r.

(*) W rozumieniu załącznika I do ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.

(**) W rozumieniu załącznika I do ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.

(***) W rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

(****) W przypadku środków, które są identyczne ze środkami w ramach planów odbudowy i zwiększania odporności zatwierdzonych przez Radę, warunek poszanowania zasady »nie czyni poważnych szkód« uznaje się za spełniony, ponieważ zostało to już zweryfikowane.

(*****) Zgodnie z definicją w art. 2 pkt 18 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.

(*****) Albo, w przypadku gdy otrzymały pomoc na ratowanie, w chwili przyznania pomocy zgodnie z niniejszym komunikatem już spłaciły pożyczkę lub zakończyły umowę gwarancji.

(*****) Albo, w przypadku gdy otrzymały pomoc na restrukturyzację, nie podlegały już planowi restrukturyzacji w chwili przyznania pomocy zgodnie z niniejszym komunikatem.

(*****) Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020 (Dz.U. C 200 z 28.6.2014, s. 1).

(*****) Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (Dz.U. C 198 z 27.6.2014, s. 1).”

58. Dodaje się sekcję w brzmieniu:

„3.14 Wsparcie wypłacalności

98. Państwa członkowskie mogą rozważyć wsparcie ożywienia gospodarczego poprzez wzmocnienie wypłacalności przedsiębiorstw. Może to mieć szczególne zastosowanie, w przypadku gdy poziomy zadłużenia przedsiębiorstw wzrosły z powodu kryzysu gospodarczego, co może utrudniać dalsze inwestycje i długofalowy wzrost. Tego rodzaju środki powinny być opracowywane w taki sposób, aby zachęcały do prywatnych inwestycji w przedsiębiorstwa wykazujące potencjał wzrostu.
99. Komisja uzna takie środki za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, o ile spełnione zostaną poniższe warunki:
- a. wsparcie wypłacalności ma formę zachęty do inwestycji prywatnych w kapitał własny, dług podporządkowany lub quasi-kapitał własny, w tym ciche udziały lub pożyczki partycypacyjne;
 - b. pomoc przyznawana jest na podstawie programu w formie gwarancji publicznych lub podobnych środków skierowanych do specjalnych funduszy inwestycyjnych jako zachęta do inwestowania w beneficjentów końcowych. Tego rodzaju inwestycje dokonywane są poprzez pośredników finansowych w postaci funduszy inwestycyjnych, które co do zasady wybierane są w drodze otwartej, przejrzystej i niedyskryminacyjnej procedury. Wynagrodzenie podmiotów zarządzających tymi funduszami powinno co do zasady opierać się na wynikach całego portfela danego funduszu;
 - c. kwalifikujący się beneficjenci końcowi ograniczają się do MŚP i małych spółek o średniej kapitalizacji (*);
 - d. jeżeli instytucje kredytowe działają w charakterze pośredników finansowych w odniesieniu do środków wprowadzanych na podstawie niniejszej sekcji, na przykład poprzez sekurytyzację takich inwestycji w celu udostępnienia ich innym inwestorom, muszą one ponosić odpowiednią część ryzyka. Za odpowiedni podział ryzyka prawdopodobnie uznawane będzie utrzymanie w bilansie danej instytucji co najmniej 10 % wolumenu takich instrumentów;
 - e. kwalifikujące się programy przyciągają dodatkowe nowe inwestycje pochodzące od prywatnych inwestorów. Decyzje inwestycyjne muszą być podejmowane w sposób pozwalający osiągnąć zysk, w oparciu o biznesplany lub plany inwestycyjne wykazujące, że kwalifikujący się beneficjenci końcowi są przedsiębiorstwami rentownymi w perspektywie długoterminowej;
 - f. wszyscy inwestorzy instytucjonalni, niezależnie od ich charakteru lub lokalizacji geograficznej, mogą inwestować na równych warunkach w fundusze inwestycyjne, które mają zostać utworzone;
 - g. pomoc zapewnia, że inwestorzy będą ponosili odpowiednią część ryzyka, co pozwoli zagwarantować inwestycje ukierunkowane na zysk. W przypadku pierwszych strat pokrywanych przez państwo taki podział ryzyka można osiągnąć przez ograniczenie wartości gwarancji lub podobnego środka do nie więcej niż 30 % portfela bazowego i uwzględnienie jedynie kwot głównych bez odsetek lub jakichkolwiek zobowiązań dodatkowych;
 - h. okres gwarancji nie przekracza łącznie ośmiu lat, niezależnie od instrumentu bazowego. W przypadku gwarancji na instrumenty dłużne okres ten nie może przekraczać terminu zapadalności instrumentu bazowego. W przypadku inwestycji kapitałowych gwarancja nie może obejmować inwestycji dokonanych przez pośrednika finansowego po terminie określonym w pkt 101;
 - i. uruchomienie gwarancji jest związane w umowie z warunkami szczególnymi („zdarzenia gwarancyjne”), które mogą obejmować nawet obowiązkowe ogłoszenie upadłości przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem lub inną tego rodzaju procedurę. Warunki te będą musiały być uzgodnione pomiędzy stronami w momencie udzielenia gwarancji. W przypadku gwarancji udzielonych na inwestycje kapitałowe kwalifikujące się straty mogą zostać pokryte z gwarancji dopiero z chwilą rozwiązania funduszu, gdy wszystkie inwestycje portfelowe zostaną zbyte na warunkach rynkowych;

- j. ryzyko podejmowane przez państwo odzwierciedlone jest w odpowiedniej, rynkowej stopie zwrotu. Taki zwrot może przybrać formę bezpośredniego wynagrodzenia w postaci premii gwarancyjnej lub praw do udziału w zyskach, które zostaną wypracowane przez takie fundusze – w zależności również od charakteru instrumentu (czy byłaby to pożyczka podporządkowana, czy też kapitał własny). Musi być on skalibrowany odpowiednio do ratingu inwestycyjnego beneficjentów końcowych, rodzajów objętych instrumentów oraz okresu przyznanej ochrony;
 - k. wdrażane są skuteczne zabezpieczenia, aby zapewnić przeniesienie korzyści na beneficjentów końcowych w jak największym stopniu;
 - l. całkowita kwota zapewnionego finansowania nie przekracza 10 mln EUR na przedsiębiorstwo;
 - m. w oparciu o odpowiednie uzasadnienie przedstawione Komisji przez państwo członkowskie oraz dodatkowe warunki mające ograniczyć zakłócenia konkurencji Komisja może akceptować alternatywne metody wyboru i wynagradzania, wyższe kwoty finansowania lub przedsiębiorstwa o średniej wielkości.
100. Z beneficjentów końcowych wyklucza się instytucje finansowe.
101. Pomoc na podstawie niniejszej sekcji może zostać przyznana nie później niż dnia 31 grudnia 2023 r.
102. Pomoc na podstawie niniejszej sekcji może być kumulowana z inną pomocą, z zastrzeżeniem zachowania odpowiednich progów i spełnienia innych warunków dotyczących takiej innej pomocy. Pomocy na podstawie niniejszej sekcji nie można jednak przyznawać przedsiębiorstwom otrzymującym wsparcie na podstawie sekcji 3.11 niniejszego komunikatu.

(*) Zgodnie z definicją w pkt 52 (xxvii) Wytycznych Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka, Dz.U. C 19 z 22.1.2014, s. 4.”

59. Pkt 88–96 zostają oznaczone jako pkt 103–111.

60. Pkt 90 zostaje oznaczony jako pkt 105 i otrzymuje brzmienie:

„105. Państwa członkowskie muszą przedłożyć Komisji wykaz środków, które wprowadzono w życie w ramach programów zatwierdzonych na podstawie niniejszego komunikatu, do dnia 30 czerwca 2022 r.”.

61. Pkt 93 zostaje oznaczony jako pkt 108 i otrzymuje brzmienie:

„108. Komisja stosuje niniejszy komunikat od dnia 19 marca 2020 r., biorąc pod uwagę gospodarcze skutki pandemii COVID-19, które wymagały natychmiastowych działań. Uzasadnieniem przyjęcia niniejszego komunikatu są obecne wyjątkowe okoliczności i nie będzie on stosowany po terminach w nim określonych. Komisja dokona przeglądu wszystkich sekcji niniejszego komunikatu przed dniem 30 czerwca 2022 r. i będzie się przy tym kierować ważnymi względami ekonomicznymi lub z zakresu polityki konkurencji. W razie potrzeby Komisja może również dokładniej wyjaśnić swoje podejście do określonych zagadnień.”.

3. PRZEDŁUŻENIE USUNIĘCIA WYKAZU PANSTW O RYZYKU ZBYWALNYM Z KOMUNIKATU W SPRAWIE KROTKOTERMINOWEGO UBEZPIECZENIA KREDYTOW EKSPORTOWYCH

62. Komisja uznaje, że wszelkie ryzyko handlowe i polityczne związane z wywozem do państw wymienionych poniżej jest tymczasowo niezbywalne do dnia 31 marca 2022 r.

Belgia	Cypr	Słowacja
Bułgaria	Łotwa	Finlandia
Republika Czeska	Litwa	Szwecja
Dania	Luksemburg	Australia
Niemcy	Węgry	Kanada
Estonia	Malta	Islandia
Irlandia	Niderlandy	Japonia

Grecja	Austria	Nowa Zelandia
Hiszpania	Polska	Norwegia
Francja	Portugalia	Szwajcaria
Chorwacja	Rumunia	Zjednoczone Królestwo
Włochy	Słowenia	Stany Zjednoczone Ameryki

ZAŁĄCZNIK

Informacje, które należy podać w wykazie istniejących środków pomocy zatwierdzonych na podstawie tymczasowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19, w odniesieniu do których to środków zgłasza się Komisji zwiększenie budżetu lub wprowadzenie innych zmian w celu dostosowania tych środków do przepisów tymczasowych ram prawnych, zmienionych niniejszym komunikatem

Państwa członkowskie są proszone o połączenie – w stosownych przypadkach – swoich zmian przy użyciu tego wykazu w notyfikacji grupowej.

Wykaz istniejących środków i przewidywane zmiany

Numer zatwierzonego środka pomocy państwa ⁽¹⁾	Tytuł	Zgłoszona zmiana (ewentualnie podzielona na poszczególne zmiany 1, 2, 3 itd.)	Odpowiedni punkt tymczasowych ram prawnych w odniesieniu do planowanych zmian	Potwierdzenie, że nie zaszły żadne inne zmiany istniejącego środka	Krajowa podstawa prawna zmiany

⁽¹⁾ Jeżeli środek został zmieniony, proszę podać numer pierwotnej decyzji zatwierdzającej pomoc państwa.